

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 395/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kašáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej [REDAKOVANÉ] proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu č. k. 13 T 16/2021 z 19. mája 2022 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 To 8/2022 zo 6. septembra 2022 a postupu, ktorý prechádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 10. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 8 ods. 2 a 5 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a taktiež svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 5 ods. 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. b), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a napokon aj porušenia čl. 12 ods. 1 ústavy rozsudkom Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. 13 T 16/2021 z 19. mája 2022 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 To 8/2022 zo 6. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý prechádzal jeho vydaniu. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a priznať jej finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola napadnutým rozsudkom uznaná vinnou zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy

podľa § 13 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) k § 144 ods. 1 a ods. 2 písm. b), d) a f) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) a e) Trestného zákona, za čo jej bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov. Napadnutým uznesením bolo zamietnuté ňou podané odvolanie proti napadnutému rozsudku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka pred ústavným súdom v podstate namieta, že v jej veci bol použitý tzv. inštitút agenta a že tento agent ju kontaktoval z vlastnej iniciatívy a konal účelovo. Tvrdí tiež, že špecializovaný súd nevykonal ňou navrhované dôkazy, čím došlo k porušeniu jej práva na obhajobu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti ja namietané porušenie práv sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru napadnutým rozsudkom a postupom špecializovaného súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a napadnutým uznesením a postupom najvyššieho súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom a postupom špecializovaného súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

5. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

6. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

7. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľka mala možnosť podať proti napadnutému rozsudku a postupu špecializovaného súdu odvolanie najvyššiemu súdu, ktorú aj využila, a najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením.

8. Ústavnú sťažnosť v tejto časti bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením a postupom najvyššieho súdu, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

9. Ako už bolo uvedené, právomoc ústavného súdu rozhodovať vo veci sťažovateľky je subsidiárna a nastupuje až v momente vyčerpania iných opravných prostriedkov, ktoré jej zákon na ochranu jej práv priznáva.

10. Z okolností tejto veci je podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka má možnosť podať vo svojej trestnej veci dovolanie podľa § 368 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Samotná sťažovateľka pred ústavným súdom okrem iného namieta aj porušenie jej práva na obhajobu vo viacerých jeho aspektoch.

11. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju súdobú aplikačnú prax odvíjajúcu sa od jeho nálezu vo veci sp. zn. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 [postupne osvojenú zo strany ďalších senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022 atď.)], v zmysle ktorej dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku).

12. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené zdôrazňuje, že úlohou dovolacieho súdu nie je v tomto ohľade nanovo preskúmať hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi v pôvodnom konaní a kontrole podrobovať správnosť skutkových zistení z nich vyplývajúcich, ale preskúmať jednu z procesných garancií práva na spravodlivý proces spočívajúcu v riadnom odôvodnení súdneho rozhodnutia. Preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je nepochybne súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. Za náležité tak možno označiť očakávanie strán konania, že najvyšší súd v dovolacom konaní pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preskúma, či súdy poskytli náležitú a riadne odôvodnenú odpoveď na zásadné argumenty strán konania, nie je jeho úlohou ale učiniť záver, či tieto skutkové závery boli správne alebo nie. Jedine tak totiž možno hovoriť o plnohodnotnej možnosti na prípravu a realizáciu obhajoby v trestnom konaní (I. ÚS 296/2022, I. ÚS 182/2023).

13. Vzhľadom na uvedené, teda nevyužitie sťažovateľke dostupného opravného prostriedku (dovolania), bolo potrebné túto časť ústavnej sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

14. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku už ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky nerozhodoval, keďže takéto rozhodovanie stratilo svoje opodstatnenie.

15. Na záver dáva ústavný súd do pozornosti právneho zástupcu sťažovateľky, že postup v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je s účinnosťou od 1. marca 2019 upravený v zákone o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 18. júla 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu